

Zabezpieczenie należności importowych a odpowiedzialność i pozycja procesowa celnego przedstawiciela bezpośredniego.

Aktualna praktyka organów i związane z nią kontrowersje oraz wątpliwości

Przedstawicielstwo celne – przepisy ogólne – UKC

- Unijny kodeks celny zawiera definicję przedstawiciela celnego, którym jest każda osoba ustanowiona przez inną osobę w celu prowadzenia czynności i załatwiania formalności wymaganych przepisami prawa celnego przed organami celnymi.
- Przedstawicielstwo może być bezpośrednie lub pośrednie.
- Przedstawicielstwo bezpośrednie - przedstawiciel działa w imieniu i na rzecz innej osoby,
- Przedstawicielstwo pośrednie - przedstawiciel działa we własnym imieniu lecz na rzecz innej osoby.
- Przedstawiciel celny nie musi mieć siedziby na obszarze celnym Unii jedynie w przypadku, gdy występuje na rzecz osoby, która nie musi mieć takiej siedziby.
- Państwa członkowskie mogą określić warunki świadczenia usług przez przedstawiciela celnego w państwie jego siedziby.
- Przedstawiciel pośredni = **Zgłaszający** = osoba, która składa zgłoszenie celne, deklarację do czasowego składowania, przywozową deklarację skróconą, wywozową deklarację skróconą, zgłoszenie do powrotnego wywozu lub powiadomienie o powrotnym wywozie **we własnym imieniu**, albo osobę, **w której imieniu** takie zgłoszenie, deklaracja lub powiadomienie są składane = **Dłużnik celny**.

Uregulowania: Art. 5, 18, 19 UKC

Odpowiedzialność Zgłaszającego

Cło	Cło dodatkowe, antydumpingowe, wyrównawcze	VAT	Akcyza
Stawki cła	Stawki VAT i akcyzy	Przeznaczenie towaru – warunek stawki	Klasyfikacja
Pochodzenie	Wartość celna	Dane zawarte w zgłoszeniu celnym	Inne

Osoba składająca zgłoszenie celne

Artykuł 15 UKC

2. **Osoba składająca zgłoszenie celne, deklarację do czasowego składowania, przywozową lub wywozową deklarację skróconą, zgłoszenie do powrotnego wywozu, powiadomienie o powrotnym wywozie, wniosek o udzielenie pozwolenia lub o wydanie innego typu decyzji *jest odpowiedzialna za:***

- a) *prawidłowość i kompletność informacji podanych w zgłoszeniu, deklaracji, powiadomieniu lub wniosku;*
- b) *autentyczność, prawidłowość i ważność dokumentu załączanego do zgłoszenia, deklaracji, powiadomienia lub wniosku;*
- c) *wypełnianie — w stosownych przypadkach — wszystkich zobowiązań związanych z objęciem towarów daną procedurą celną lub z prowadzeniem dozwolonych operacji.*

Przepisy akapitu pierwszego mają również zastosowanie do wszelkich innych form udzielania informacji wymaganych przez organy celne lub dostarczanych organom celnym.

Obowiązkom określonym w akapicie pierwszym niniejszego ustępu **podlega również przedstawiciel celny danej osoby**, o którym mowa w art. 18, jeżeli składa zgłoszenie, deklarację lub powiadomienie, przedkłada wniosek lub udziela wymaganych informacji.

Przedstawicielstwo bezpośrednie

- Przedstawiciel bezpośredni nie jest Zgłaszającym i nie posiada automatycznego statusu dłużnika celnego.
- Przepisy UKC przewidują jednak także odpowiedzialność fiskalną również osób prawnych i osób fizycznych (w tym przedstawiciela bezpośredniego) – działających na rzecz importera/eksportera, odwołując się do szeroko rozumianej „należytej staranności” (osoba: „wiedziała lub powinna była wiedzieć”).
- Ta potencjalna odpowiedzialność ma charakter fiskalny, tj. osoba, której organy celne mogą zarzucić brak należytej staranności przy realizacji operacji celnych, skutkujących zaniżeniem należności celnych lub brakiem zgodności z wymogami celnymi (non-compliance) – staje się takim samym dłużnikiem, jak importer/podmiot na którego rzecz działa dana osoba lub którą reprezentuje.
- M.in. art. **77 UKC**: *jeżeli zgłoszenie celne dotyczące jednej z procedur, o których mowa w ust. 1, zostaje sporządzone na podstawie danych powodujących, że nie zostają pobrane w całości lub części należności celne przywozowe, osoba, która **dostarczyła dane wymagane** do sporządzenia zgłoszenia i **która wiedziała lub powinna była wiedzieć**, że dane te są nieprawdziwe, jest również dłużnikiem.*
- **W praktyce polskich organów celnych ww. regulacje są coraz częściej wykorzystywane – w kierunku przypisania statusu dłużnika celnego także przedstawicielom bezpośrednim** (działania takie bywają skuteczne i akceptowane przez sądu administracyjne).

Przedstawicielstwo bezpośrednie a zabezpieczenia

- Coraz częściej obserwujemy sytuacje, w których organy celne dochodzą należności od gwarantów z zabezpieczeń generalnych agencji celnych (co w praktyce/w konsekwencji zwykle oznacza konieczność ich pokrycia przez bezpośrednich przedstawicieli celnych oraz/lub wypowiedzenie gwarancji) – z **uwagi na deklarowane przez nich zabezpieczenia (np. dla celów zwolnienia towarów przed zapłatą należności)**;
- W takich sytuacjach przedstawiciele celni nie są stronami postępowań wymiarowych, a często nawet **nie wiedzą o ich prowadzeniu** (pierwszym sygnałem bywa dopiero wezwanie do zapłaty);
- Brak uprawnień procesowych w ramach postępowań, niemożność zajęcia stanowiska;
- Odmowa przyznania w takiej sytuacji przedstawicielowi bezpośredniemu statusu strony postępowania/osoby zainteresowanej. Niekorzystne orzecznictwo sądowe (w tym NSA);
- Co interesujące – podobne działania zaczynamy obserwować również w przypadku efektywnego braku objęcia zabezpieczeniem określonych należności (np. egzekwowanie z zabezpieczenia generalnego podatku VAT w procedurze „42” podlegającego na moment zgłoszenia zwolnieniu – z uwagi na objęcie zabezpieczeniem **wyłącznie należności celnych**).

Przedstawicielstwo bezpośrednie a VAT rozliczany w trybie art. 33a, czyli cuda się zdarzają.

Art. 33a UVAT ust. 7 i 8.

- *Podatnik, który wybrał rozliczenie podatku należnego z tytułu importu towarów na zasadach określonych w ust. 1 i nie rozliczył tego podatku w całości lub w części na tych zasadach w terminie, o którym mowa w ust. 6a, traci prawo do rozliczania w deklaracji podatkowej podatku należnego z tytułu importu towarów wykazanego w zgłoszeniu celnym, w odniesieniu do którego nie rozliczył w całości podatku w deklaracji podatkowej. Podatnik jest obowiązany do zapłaty kwoty podatku wraz z odsetkami naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu do poboru kwoty należności celnych przywozowych wynikających z długu celnego.*
- *W przypadku gdy zgłoszenie celne dotyczące towarów, o których mowa w ust. 1, jest dokonywane przez przedstawiciela **bezpośredniego** lub pośredniego w rozumieniu przepisów celnych, przepis powyższy stosuje się odpowiednio, z tym że obowiązek zapłaty kwoty podatku wraz z odsetkami ciąży **solidarnie na podatniku oraz na działającym na jego rzecz przedstawicielu** (nie dotyczy sytuacji, gdy przedstawiciel działa na rzecz podatników o statusie AEO lub posiadających pozwolenia na wybrane uproszczenia celne).*
- Interesujące podejście Organów: mimo, iż przedstawiciel bezpośredni dokonuje zgłoszenia **w imieniu importera**, w związku z czym nie jest stroną żadnych decyzji dotyczących danego zgłoszenia, w „cudowny” sposób **staje się jednak stroną decyzji** (czynności materialno-technicznych?) **prostujących/zmieniających zgłoszenia celne w zakresie metody płatności** na skutek zastosowania ww. przepisów art. 33a. I na podstawie tych decyzji często jest zmuszony do uregulowania VAT wraz z odsetkami... Komentarze?

Przedstawicielstwo celne – wybrane obszary ryzyk

Poprawność elementów kalkulacyjnych (klasyfikacja, pochodzenie oraz wartość celna) należności celno-podatkowych,

Środki ochrony rynku UE dla towarów przywożonych spoza UE – szybka zmienność regulacji prawnych

Przepisy sankcyjne w UE – jako odrębny aspekt działalności importera oraz jego przedstawiciela celnego

Brak dostępu przedstawiciela celnego do odpowiedniej dokumentacji na temat operacji celnych kontrahenta

Nowe obowiązki prawne i fiskalne w UE nakładane na import towarów spoza UE (np. rozszerzenie kategorii towarów objętych systemem CBAM)

VAT – art. 33a

Rafał Pogorzelski
Doradca Podatkowy, Prawnik
Partner w ATNEO

Dziękujemy za uwagę.

INFORMACJA O PRAWACH AUTORSKICH - KLAUZULA PRAWNA

Treści i materiały umieszczone w niniejszym materiale są własnością ATNEO Doradztwo Cło Podatki Prawo Sp. z o.o. i są chronione prawem autorskim lub przysługuje nam prawo licencji użycia poszczególnych elementów. Całość prezentowanego materiału jest utworem w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2025, poz. 24). Żadna część niniejszego materiału nie może być rozpowszechniana lub kopiowana w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny lub inny) bez pisemnej zgody ATNEO Doradztwo Cło Podatki Prawo Sp. z o.o.

Izbicko, 18 – 19 maja 2026